

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Școala doctorală Administrarea Afacerilor I

TEZĂ DE DOCTORAT

Prezentată și susținută public de către autor:

ȚĂRANU D. M. Silvia-Denisa

Titlul tezei de doctorat:

STRATEGII DE CREȘTERE A COMPETITIVITĂȚII ÎN SECTORUL TERȚIAR

Conducător de doctorat: Prof. univ. dr. Gabriela ȚIGU

Comisia de susținere a tezei de doctorat:

Prof. univ. dr. Andreea Simona Săseanu - Președinte - Academia de Studii Economice din București

Prof. univ. dr. Răzvan Mihail Papuc - Referent - Universitatea București

Prof. univ. dr. Carmen Eugenia Năstase – Referent - Universitatea ”Ștefan cel Mare” din Suceava Prof.

univ. dr. Doru Alexandru Pleșea – Referent - Academia de Studii Economice din București

Prof. univ. dr. Gabriela Țigu - Conducător de doctorat - Academia de Studii Economice din București

București, 2026

REZUMAT

Teza „Strategii de creștere a competitivității în sectorul terțiar” evidențiază rolul esențial al inteligenței competitive (CI) ca resursă strategică pentru performanța firmelor, într-un context marcat de volatilitate economică și progres tehnologic. Lucrarea definește CI atât ca proces operațional, cât și ca instrument strategic, urmărind evoluția sa de la metode tradiționale la platforme bazate pe AI și big data.

Lucrarea de doctorat investighează rolul inteligenței competitive (CI) ca instrument strategic esențial pentru consolidarea competitivității companiilor din sectorul terțiar, cu accent pe specificul mediului de afaceri românesc. Obiectivul central este evaluarea impactului real și perceput al CI asupra performanței organizaționale și formularea unui model de integrare a acesteia în strategiile companiilor mari, în vederea sprijinirii deciziilor manageriale și a asigurării unei dezvoltări sustenabile.

Contextul economic actual, definit prin globalizare, digitalizare accelerată și presiuni concurențiale ridicate, a transformat sectorul terțiar într-un motor de dezvoltare al economiei globale. În România, aplicarea formalizată a CI se află încă într-un stadiu incipient, însă tendințele arată un interes tot mai mare pentru profesionalizarea acestui domeniu, în special în telecomunicații, IT, servicii financiare și retail. În acest cadru, teza subliniază modul în care CI poate deveni catalizator al performanței și al adaptabilității organizaționale.

Metodologia cercetării a combinat analiza bibliografică cu metode calitative și cantitative. Datele primare au fost obținute prin aplicarea unui chestionar adresat unui eșantion de 21 de companii mari din sectorul terțiar, selectate datorită relevanței și poziției lor pe piață. Rezultatele au fost interpretate prin analiză statistică descriptivă și testarea ipotezelor cu ajutorul regresiei simple, completate de o analiză netnografică a discursurilor privind inteligența competitivă. Această abordare mixtă a permis surprinderea atât a percepțiilor liderilor organizaționali, cât și a gradului real de implementare al CI.

Rezultatele cercetării empirice arată că majoritatea respondenților sunt familiarizați cu conceptul de CI, însă numai o parte dintre companii dispun de strategii formalizate în acest domeniu. CI este percepută ca având un rol semnificativ în analiza concurenței, dezvoltarea de produse, gestionarea riscurilor și fundamentarea deciziilor strategice. Totodată, există un interes crescut pentru investiții viitoare în departamente dedicate CI, dar companiile se confruntă cu bariere precum lipsa de specialiști, resursele financiare limitate și dificultățile de integrare în structurile existente. Analiza statistică a confirmat o corelație pozitivă între gradul de utilizare a CI și performanța organizațională, evidențiind faptul că firmele care adoptă instrumente și practici de inteligență competitivă au o capacitate mai bună de adaptare, inovează mai rapid și reacționează mai eficient

la schimbările de mediu. Netnografia a relevat, la rândul său, că în mediul online discursul despre CI este în creștere, dar încă dominat de confuzii conceptuale și de lipsa unei culturi organizaționale orientate spre date.

Concluziile cercetării confirmă că inteligența competitivă funcționează ca un catalizator al performanței și competitivității organizaționale. Prin integrarea CI, companiile transformă datele dispersate în cunoaștere strategică, devin mai agile și mai inovative și își consolidează reziliența. Totuși, în România, nivelul de aplicare rămâne limitat, ceea ce sugerează existența unui potențial semnificativ de dezvoltare prin adoptarea tehnologiilor emergente precum inteligența artificială, analiza big data sau Internet of Things.

Contribuțiile originale ale tezei constau în clarificarea conceptuală a CI și delimitarea sa față de business intelligence și knowledge management, în analiza specificului românesc și a decalajului față de practicile occidentale, în corelarea CI cu performanța organizațională multidimensională, precum și în propunerea unui model de departament de CI adaptat companiilor din sectorul terțiar. Modelul include obiective strategice, structură organizațională, instrumente tehnologice și ghiduri etice, oferind un cadru aplicativ pentru instituționalizarea acestei funcții.

Prin urmare, teza demonstrează că inteligența competitivă nu mai poate fi considerată un instrument opțional, ci o necesitate strategică pentru companiile care doresc să rămână competitive într-un mediu instabil și globalizat. Ea se dovedește a fi un vector al inovației, al agilității și al adaptabilității organizaționale, reducând decalajul dintre teorie și practică și contribuind la consolidarea performanței sustenabile în sectorul terțiar românesc.